

ere stillede affurat som Husmændene vare stillede, før de fik Husmandskreditforeningsloven, idet ingen anden Kreditforening vilde have med dem at bestille. Det var en af Grundene til, at man her i dette Ting gik ind paa Husmandskreditforeningsloven, at ingen vilde have med Husmændene at gøre, naar de ikke kunde optage Laan paa over 1,200 Kroner. Jeg skal dog gøre den Bemærkning, at der her dog er den Forstel, at denne Lov kun gælder Jylland, idet Østifterne ere saa heldig stillede, at den store Østifternes Kreditforening optager baade Købstadejendomme og Landejendomme, ogsaa uden Jord, ikke at tale om de egentlige Landejendomme. Dette Savn har altsaa ikke været til Stede for Dernes Bedkommende. Jeg skal derfor gøre den Bemærkning til den ærede sidste Taler, hvem jeg ellers, som det vil fremgaa af mit Foredrag, i meget er enig med, at naar han mente, at denne Lov paa en Maade skulde være sammenføjet med Loven om en Kreditforening for industrielle Ejendomme, tror jeg, at det allerede er fejt af den Grund, at den Kreditforening, her er Tale om, alene gælder for Jylland. Man vil ikke ved at løse dette Spørgsmaal her i Forening med Løsningen af Spørgsmaalet om en Lov angaaende en Kreditforening for industrielle Ejendomme, naa det tilligtede Maal, fordi det drejer sig om en ren speciel jydsk Interessé, da Jylland er særlig stillet i denne Henseende. Derfor tror jeg ikke, at det er rigtigt, men det er forøvrigt ikke noget, der foreligger til Forhandling her, at henvise Forslaget til det Udvalg, som behandler Forslaget om Oprettelse af en Kreditforening for industrielle Ejendomme. Jeg gør kun denne Bemærkning, fordi den ærede Taler har gjort den modsatte Bemærkning; jeg har da ikke kunnet undlade at gøre opmærksom paa, at dette Spørgsmaal her kun gælder en Del af Landet, medens Loven om Kreditforeningen for industrielle Ejendomme som bekendt gælder hele Landet. Allerede af den Grund ere de inkommensurable. — Det var vistnok den første Taler, der var inde paa Spørgsmaalet, om det skulde være Bygninger alene, der skulde kunne optages i den eventuelle Kreditforening, eller om der tillige skulde kunne optages Landbygninger, som havde noget Jordtilliggende. Jeg tror, at man vilde træffe det rette, naar man gaar den samme Vej, som Landkreditforeningerne i Jylland have anvist. Baade den almindelige Landkreditforening i Viborg og den vest- og sønderjydske Kreditforening have udtrykkelig det Princip, at de kun optage Ejendomme, der have Agerbrug og Kvægavl, men de give

denne Bestemmelse igen den Indskrænkning, at de kun optage saadanne, naar Agerbruget og Kvægavlen ere det overvejende. Jeg antager, at jeg med den høitærede Formands Tilladelse maa oplæse et Par Punkter i § 2 af Statutterne for den nørrejydske Kreditforening. I det første Punktum i § 2 staar der: „der tilstaaes kun Laan i Ejendomme, der anvendes til Agerbrug og Kvægavl“; i et nyt Stykke beskrives dette nærmere, at man dog ikke vil have det saaledes forstaaet, at man slet ikke vil tage Hensyn til de Ejendomme, hvortil der f. Eks. hører Fabrik anlæg, eller hvortil der er overvejende mange Bygninger, saaledes at en Del kan udlejes. Under saadanne Forhold vil man ikke nægte at optage en saadan Ejendom, naar der er Landbrug dertil, og man vil ogsaa lade det saa nogen Indflydelse, at der er saadanne industrielle Etablissementer til Stede, eller at der er flige bethydelige Bygninger, men derefter bestemmes, at Tillæget dog ingen Sinde maa beregnes til mere end en Tredjedel af den Værdi, hvortil Ejendommen i det hele ansættes, og altsaa ikke udgøre mere end Halvdelen af, hvad Ejendommen, alene betragtet som Landejendom, vurderes til. Man har altsaa her for det første saaet fast, at man kun optager Landejendomme, og dernæst, at Landbruget og Kvægavlen ere det overvejende. Man kunde nu her gaa den samme Vej, man kunde definere i Lovforslaget, hvad man vistnok ogsaa bør, at Bygningerne maa være det overvejende, men at der ikke kan være noget til Hinder for, at der kan være lidt Landbrug til Stede, kan være f. Eks. Have eller Jord til en Ko eller to; det er meget ofte Tilfældet netop i købstadlignende Landsbyer. Det forekommer mig fornødent, at saadanne Bestemmelser skulle ind. Det er saa langt fra den Slags Panter, med Hensyn til hvilke der mest er Fare for at lide Tab. Af de her omhandlede Panter ere netop de bedste de, hvor der tillige er lidt Landbrug. Man maa derfor gaa den samme Vej, som Landkreditforeningerne have anvist, kun i modsat Retning, nemlig at Bygningerne skulle være det overvejende. Vore Landkreditforeninger i det hele have altsaa stadig holdt paa, at de kun ville have saadanne Ejendomme, hvor Landbruget eller Kvægavlen er enten det eneste eller det overvejende, og nu jydste Kreditforening af 26de Maj 1868 pointerer aldeles bestemt, at den kun vil have at gøre med Købstæderne og de 3 Handelspladser, nemlig Løgstor, Nørrejundby og Silkeborg. Det vil altsaa ses, at den Mæsse Ejendomme,